

IV U 229/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2023 roku

Sąd Okręgowy w Toruniu - IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodnicząca: Sędzia Danuta Domańska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 20 czerwca 2023 roku w Toruniu

sprawy **L. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Toruniu**

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

na skutek odwołania L. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Toruniu

z dnia 23 lutego 2023 roku znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala, iż ubezpieczona L. S. nie pobrała nienależnie świadczenia za okres od 01 lutego 2023 roku do 28 lutego 2023 roku w łącznej kwocie 359,56 zł. (trzysta pięćdziesiąt dziewięć złotych, 56/100) z tytułu świadczenia uzupełniającego i nie jest zobowiązana do zwrotu tej kwoty.

Sędzia Danuta Domańska

Sygn. akt IV U 229/23

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 23 lutego 2023r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Toruniu – działając na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1

i art. 8 ust. 1 – 7 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. z 2023r. poz. 156), stwierdził, że ubezpieczona **L. S.** pobrała nienależnie świadczenia za okres od 01 lutego 2023r. do 28 lutego 2023r. w łącznej kwocie 359,56 zł. z tytułu świadczenia uzupełniającego.

W związku z powyższym ubezpieczona została zobowiązana do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od 01.02.2023r. do 28.02.2023r. w kwocie należności głównej 359,56 zł.

Decyzja nie zawierała uzasadnienia, lecz ogólną informację, jakie świadczenie uzupełniające uważa się za nienależnie pobrane.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczona L. S. wskazała, iż ZUS decyzją z dnia 23.02.2023r. podwyższył jej świadczenie emerytalne, o czym nie wiedziała. Żądana kwota do zwrotu jest dla niej wysoka i to organ rentowy powinien zareagować i przekazać świadczenie pomniejszone o wskazaną kwotę.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS Oddział w Toruniu podtrzymał stanowisko zawarte w decyzji, wnosząc o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

L. S. urodziła się (...)

/ okoliczność bezsporna/.

Ubezpieczona od dnia 1.07.2018r. uprawniona była do emerytury. Wypłata emerytury podlegała zawieszeniu z uwagi na kontynuację zatrudnienia. Decyzją z dnia 16.08.2018r. wypłata emerytury została podjęta od dnia 01 lipca 2018r. **Zakład ustalił termin płatności świadczenia na 15 dzień każdego miesiąca.**

Dowód: - decyzja ZUS z dnia 02.08.2018r. - k. 44 akt emerytalnych,

- decyzja ZUS z dnia 16.08.2018r. - k. 51 akt emerytalnych.

Orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 15.04.2019r. L. S. została uznana za niezdolną do samodzielnej egzystencji do 31.12.2020r. Data powstania niezdolności do samodzielnej egzystencji: 04.01.2019r.

Dowód: - orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 15.04.2019r. - k. 64 akt emerytalnych.

Lekarz Orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 10.03.2021r. uznał, iż ubezpieczona jest nadal niezdolna do samodzielnej egzystencji do 31.03.2023r.

Dowód: - orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 10.03.2021r. - k. 69 akt emerytalnych.

Ubezpieczona wraz z emeryturą pobierała od 1.03.2019r. dodatek pielęgnacyjny.

Dowód: - decyzja ZUS z dnia 19.04.2019r. - k. 65 akt emerytalnych,

- decyzja ZUS z dnia 05.05.2023r. - k. 71 akt emerytalnych.

Decyzją z dnia 26.11.2021r. ZUS przyznał ubezpieczonej prawo do świadczenia uzupełniającego w kwocie 500,00 zł. miesięcznie od dnia 1 marca 2020r. - do dnia 31 marca 2023r. Świadczenie było wypłacane razem z emeryturą z FUS.

Decyzja ZUS zawierała pouczenie w punkcie II, że prawo do świadczenia uzupełniającego nie przysługuje, jeżeli ustanie którykolwiek z warunków wymaganych do uzyskania tego prawa.

W decyzji tej wskazano też, że:

„ W razie zmiany okoliczności będących podstawą do ustalenia wysokości świadczenia uzupełniającego, a więc w przypadku, gdy:

- uzyska Pani świadczenie pieniężne finansowane ze środków publicznych lub świadczenie z zagranicznej instytucji właściwej do spraw emerytalno - rentowych lub

- przysługujące Pani świadczenie pieniężne finansowane ze środków publicznych lub świadczenie z zagranicznej instytucji właściwej do spraw emerytalno - rentowych zostanie podwyższone

i będzie to miało wpływ na wysokość świadczenia uzupełniającego, świadczenie to - za okres, w którym było wypłacone w zawyżonej wysokości - jest świadczeniem nienależnie pobranym, które będzie musiała Pani zwrócić w części, w jakiej przekroczyło świadczenie należne

Dowód: - decyzja ZUS z dnia 26.11.2021r. - k. 5 akt świadczenia uzupełniającego.

Decyzją z dnia 23.02.2023r. ZUS z urzędu ponownie obliczył wysokość emerytury ubezpieczonej z FUS zgodnie z art. 26c ustawy emerytalnej od 1.02.2023r, tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Emerytura przysługuje w wysokości 1.755,69 zł. Na skutek wyliczenia emerytury w nowej wysokości ZUS w decyzji z dnia 23.02.2023r. ponownie ustalił wysokość wypłaconego już świadczenia uzupełniającego za okres od 1.02.2023r. do 28.02.2023r.

Decyzją z dnia 23.02.2023r. organ rentowy ponownie obliczył od dnia 1 lutego 2023r. wysokość świadczenia uzupełniającego dla ubezpieczonej w kwocie 140,44 zł. miesięcznie.

Wysokość świadczenia uzupełniającego stanowi różnicę między kwotą 1.896,13 zł. i łączną kwotą przysługujących świadczeń pieniężnych finansowanych ze środków publicznych - tj. kwotą 1.755,69 zł. (1.896,13 zł. - 1.755,69 zł. = 140,44 zł.).

Dowód: decyzja ZUS z dnia 23.02.2023r - k. 78 akt emerytalnych,

- decyzja ZUS z dnia 23.02.2023r. - k. 5 akt sądowych, k. 82 akt rentowych,

- okoliczności przyznane przez organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie - k. 6, 6v. akt.

Wypłata świadczenia uzupełniającego dla L. S. za miesiąc luty 2023r. nastąpiła w ustalonym decyzją terminie płatności, tj. na 15 lutego 2023r. w kwocie 500,00 zł. brutto wraz z emeryturą za miesiąc luty 2023r. obliczoną na podstawie art. 24 ustawy emerytalnej. Decyzja o ponownym ustaleniu emerytury z FUS na podstawie art. 26c ustawy emerytalnej została wydana w dniu 23.02.2023r.- w terminie ustawowym 30 dni od ukończenia przez ubezpieczoną wieku emerytalnego 65 lat

/ okoliczności wskazane w piśmie ZUS - Wydziału Świadczeń Emerytalno - Rentowych z dnia 28.04.2023r - k. 19 akt/.

Zaskarżoną decyzją z dnia 08 marca 2022r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Toruniu – działając na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1

i art. 8 ust. 1 – 7 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. z 2023r. poz. 156), stwierdził, że ubezpieczona L. S. pobrała nienależnie świadczenia za okres od 01 lutego 2023r. do 28 lutego 2023r. w łącznej kwocie 359,56 zł. z tytułu świadczenia uzupełniającego.

W związku z powyższym ubezpieczona została zobowiązana do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od 01.02.2023r. do 28.02.2023r. w kwocie należności głównej 359,56 zł.

Dowód: - decyzja ZUS z dnia 23.02.2023r. - k. 77 akt emerytalnych.

Organ rentowy uznał, iż nadpłata w kwocie 359,56 zł. powstała: nie z przyczyn zaistniałych po stronie ZUS, lecz z powodu ponownego ustalenia wysokości emerytury.

/ okoliczności wskazane w notatce urzędowej - k. 76 akt emerytalnych/.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach sądowych niniejszej sprawy oraz okoliczności bezspornych. Sąd wydał wyrok na posiedzeniu niejawnym w oparciu o art. 148¹ § 1 k.p.c., uznając na podstawie całokształtu przytoczonych twierdzeń przez strony, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Żadna ze stron nie złożyła jednocześnie wniosku o przeprowadzenie rozprawy.

Sąd uznał za wiarygodne dowody z dokumentów zaliczone do materiału dowodowego sprawy, albowiem żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności, ani też prawdziwości zawartych w nich informacji, nie budziły one także wątpliwości Sądu.

Kwestia sporna w niniejszej sprawie sprowadzała się do ustalenia, czy L. S. jest zobowiązana do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia uzupełniającego za okres od 01 lutego 2023 r. do 28 lutego 2023 r. w łącznej kwocie 359,56 zł. Organ rentowy twierdził, że przeliczenie emerytury spowodowało konieczność ponownego ustalenia wysokości wypłaconego już świadczenia uzupełniającego ubezpieczonej za okres od 1.02.2023r. do 28.02.2023r.

Stanowisko organu rentowego nie może znaleźć uznania Sądu.

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie, zaskarżona decyzja jest wadliwa i należało ją zmienić.

Przechodząc do dalszych rozważań prawnych wskazać należy, że świadczenie uzupełniające zostało przyznane ubezpieczonej na podstawie ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (tekst jedn. w Dz. U. z 2023r. poz. 156 – zwanej dalej „ustawą”). Stosownie do art. 2 ust. 1 ustawy świadczenie uzupełniające przysługuje osobom, które ukończyły 18 lat i których niezdolność do samodzielnej egzystencji została stwierdzona orzeczeniem o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji albo orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji, albo orzeczeniem o całkowitej niezdolności do pracy

w gospodarstwie rolnym i niezdolności do samodzielnej egzystencji, albo orzeczeniem o całkowitej niezdolności do służby i niezdolności do samodzielnej egzystencji, zwanym dalej „osobami uprawnionymi”.

Świadczenie to przysługuje zarazem osobom uprawnionym, które nie posiadają prawa do świadczeń pieniężnych finansowanych ze środków publicznych albo suma tych świadczeń o charakterze innym niż jednorazowe, wraz z kwotą wypłacaną przez zagraniczne instytucje właściwe do spraw emerytalno-rentowych, z wyłączeniem renty rodzinnej przyznanej

w okolicznościach, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504; dalej jako „ustawa emerytalna”), zasiłku pielęgnacyjnego, dodatku energetycznego, o którym mowa w art. 5c ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385 ze zm.), dodatku osłonowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 169 i 295), świadczenia ratowniczego z tytułu wysługi lat w ochotniczej straży pożarnej, o którym mowa w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2023r. poz. 194), dodatku węglowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz. U. poz. 1692 ze zm.), dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła, o którym mowa w art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. poz. 1967 ze zm.), dodatku elektrycznego, o którym mowa w art. 27 ust.1 ustawy z dnia 7 października 2022r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. poz. 2127 ze zm.), oraz innych dodatków i świadczeń wypłacanych wraz z tymi świadczeniami na podstawie odrębnych przepisów przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń, nie przekracza kwoty 2157,80 zł miesięcznie (art. 2 ust. 2 ustawy).

Świadczenie uzupełniające przysługuje osobie uprawnionej w wysokości nie wyższej niż 500,00 zł miesięcznie, przy czym łączna kwota świadczenia uzupełniającego i świadczeń,

o których mowa w art. 2 ust. 2, nie może przekroczyć 2157,80 zł miesięcznie, z zastrzeżeniem wyłączeń, o których mowa w art. 2 ust. 2 (art. 4 ust. 1 ustawy).

Zgodnie z treścią art. 7 ust. 1 ustawy w sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie, dotyczących postępowania w sprawie świadczenia uzupełniającego, wypłaty tego świadczenia oraz wydawania orzeczeń, o których mowa w art. 2 ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z wyjątkiem art. 136 tej ustawy.

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 1 ustawy osoba, która pobrała nienależnie świadczenie uzupełniające, jest obowiązana do jego zwrotu.

Za nienależnie pobrane świadczenie uzupełniające uważa się świadczenie:

- 1) wypłacone mimo ustania okoliczności będących podstawą jego przyznania, jeżeli osoba pobierająca to świadczenie była pouczona o braku prawa do jego pobierania;
- 2) wypłacone mimo zmiany okoliczności będących podstawą do ustalenia jego wysokości, jeżeli osoba pobierająca to świadczenie była pouczona o okolicznościach mających wpływ na zmianę wysokości świadczenia;
- 3) przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenie;
- 4) przyznane na podstawie decyzji, której nieważność następnie stwierdzono, albo przyznane na podstawie decyzji, która została następnie uchylona w wyniku wznowienia postępowania, i osobie odmówiono prawa do świadczenia;
- 5) wypłacone osobie innej niż osoba, która została wskazana w decyzji przyznającej świadczenie, z przyczyn niezależnych od organu właściwego (ust. 2).

Nie można żądać zwrotu kwot nienależnie pobranego świadczenia uzupełniającego za okres dłuższy niż 12 miesięcy, jeżeli osoba pobierająca świadczenie zawiadomiła organ właściwy o zajściu okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczenia lub zmianę jego wysokości, a mimo to świadczenie było jej nadal wypłacane, w pozostałych przypadkach - za okres dłuższy niż 3 lata (ust. 5).

Z treści art. 8 ust. 2 ustawy wynika zatem, że podstawowym warunkiem uznania, że wypłacone świadczenie podlega zwrotowi jest po pierwsze - brak prawa do świadczenia wynikający ze zmiany okoliczności oraz po drugie - świadomość co do tego osoby przyjmującej świadczenie, płynące ze stosownego pouczenia. Obowiązek zwrotu obciąża więc tylko tego, kto przyjął świadczenie w złej wierze, wiedząc, że mu się ono nie należy.

Analogiczne warunki uznania świadczenia za nienależne zostały wskazane w art. 138 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej oraz w art. 84 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1009 z późn. zm.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego dotyczącym problematyki zwrotu nienależnie pobranych świadczeń na tle ww. przepisów zgodnie przyjmuje się, że organ rentowy może domagać się zwrotu nienależnie pobranego świadczenia jedynie wówczas, gdy ubezpieczonemu można przypisać złą wolę. Obowiązek zwrotu obciąża tylko tego, kto przyjął świadczenie w złej wierze, wiedząc, że mu się ono nie należy, co dotyczy przede wszystkim osoby, która została pouczona o okolicznościach, w jakich nie powinna pobierać świadczeń.

Wypłacenie świadczenia w sposób, na który nie miała wpływu wina (zła wola) świadczeniobiorcy, nie uzasadnia natomiast powstania po stronie osoby ubezpieczonej obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego: z dnia 4 września 2007 r., I UK 90/07, OSNP 2008 nr 19-20, poz. 301 oraz uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2022r. III USKP 107/21, LEX nr 3352125).

Również w doktrynie podkreśla się, że zarzut pobrania nienależnego świadczenia z ubezpieczenia społecznego może być podniesiony tylko wobec osoby, która otrzymała świadczenie bezpodstawnie, i to tylko wówczas, gdy osoba ta

miała świadomość, że wypłacone świadczenie jej się nie należy (por. B. Gudowska: Zwrot nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych - część 1, PiZS 2011 nr 7, s. 18, część 2, PiZS 2011 nr 8 s. 28). W ocenie Sądu poglądy te pozostają aktualne również w sprawie o zwrot nienależnie pobranego świadczenia uzupełniającego. Z poglądami tymi należy się zgodzić.

Trzeba też wskazać, że w wyroku z dnia 2 października 2018 r. (I UK 248/17, OSNP 2019/4/53) Sąd Najwyższy zajął stanowisko, że jeżeli w trakcie pobierania świadczenia jest ono "należne", a okoliczności wyłączające prawo do niego, w konsekwencji również wiedza o tym świadczeniobiorcy, wystąpiły post factum, nie ma podstaw do uznania, że należności wypłacone podlegają zwrotowi na podstawie art. 138 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy emerytalnej.

Takie samo stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z 25 sierpnia 2020 r. (III AUa 856/19, LEX nr 3396743) wskazując, że jeżeli w trakcie pobierania świadczenia jest ono "należne", a okoliczności wyłączające prawo do niego, w konsekwencji również wiedza o tym świadczeniobiorcy, wystąpiły post factum, nie ma podstaw do uznania, że należności wypłacone podlegają zwrotowi na podstawie art. 138 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 u.e.r.f.u.s.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, że niezawiniony brak świadomości co do nienależności danego świadczenia, **a tym bardziej wypłata świadczenia należnego, które po wypłacie utraciło ten walor (z uwagi na zmianę stanu prawnego lub faktycznego) nie uzasadnia skorzystania z art. 8 ustawy z dnia 31 lipca 2019r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji i żądania zwrotu tego świadczenia wyłącznie na podstawie decyzji administracyjnej, z pominięciem drogi sądowej.**

Taka sytuacja wystąpiła w niniejszej sprawie.

Bezsporne jest, że organ rentowy ustalił ubezpieczonej nową wysokość świadczenia uzupełniającego w dniu 23.02.2023r. na skutek wyliczenia wyższej wysokości emerytury w dniu 23.02.2023r. Co prawda decyzja o ponownym ustaleniu emerytury została wydana w terminie ustawowym 30 dni od ukończenia przez ubezpieczoną wieku emerytalnego 65 lat, jednakże nie zmienia to faktu, że nastąpiło to już po wypłaceniu ubezpieczonej świadczenia uzupełniającego za luty 2023r. kwocie 500,00 zł., co miało miejsce w dniu 15 lutego 2023r. Okoliczności te zostały przyznane w postępowaniu sądowym.

Czyli jak ubezpieczona pobierała kwotę świadczenia uzupełniającego 500 zł. za luty 2023r. (15 lutego 2023r.) to nie miała wiedzy, że jej emerytura ulegnie podwyższeniu i o jaką kwotę (ZUS działał z urzędu) i że tym samym nie miała świadomości, że część świadczenia uzupełniającego jest nienależna (500 zł. - 140,44 zł. = 359,56 zł.). Wypłacone świadczenie uzupełniające było więc dla niej świadczeniem należnym.

Reasumując, zgodnie z przytoczonym orzecznictwem sądowym, jeśli w trakcie pobierania świadczenia uzupełniającego jest ono "należne", a okoliczności wyłączające prawo do niego, w konsekwencji również wiedza o tym ubezpieczonej, wystąpiły post factum, nie ma podstaw do uznania, że należności wypłacone podlegają zwrotowi na podstawie art. 8 ustawy. W pobieraniu tego świadczenia za luty 2023r. nie można się bowiem doszukać złej woli ani złej wiary ubezpieczonej.

Jeśli chodzi o prawidłowość pouczenia o obowiązku zwrotu świadczenia uzupełniającego, to na marginesie Sąd wskazuje, że organ rentowy

w pouczeniu do decyzji o przyznaniu świadczenia uzupełniającego zamieścił informację, że

„w razie zmiany okoliczności będących podstawą do ustalenia wysokości świadczenia uzupełniającego, a więc w przypadku gdy przysługujące ubezpieczonej świadczenie pieniężne finansowane ze środków publicznych lub świadczenie z zagranicznej instytucji właściwej do spraw emerytalno – rentowych zostanie podwyższone i będzie to miało wpływ na wysokość świadczenia uzupełniającego, świadczenie to – za okres, w którym było wypłacone

w zawyżonej wysokości – jest świadczeniem nienależnie pobranym, które ubezpieczona będzie musiała zwrócić w części, w jakiej przekroczyło świadczenie należne”. Jednakże w ocenie Sądu pouczenie takie nie znajduje oparcia w treści obowiązujących przepisów.

Z treści art. 8 ust. 2 ustawy o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji wynika bowiem, że świadczeniem nienależnym jest świadczenie wypłacone mimo zmiany okoliczności będących podstawą do ustalenia jego wysokości, jeżeli osoba pobierająca to świadczenie była pouczona o okolicznościach mających wpływ na zmianę wysokości świadczenia. Z treści ww. przepisu nie wynika w żaden sposób, że „zmiana okoliczności” może nastąpić następczo – tj. po wypłaceniu świadczenia uzupełniającego. Należy przyjąć interpretację, że chodzi o taką zmianę okoliczności, która istniała jeszcze przed lub w trakcie wypłaty świadczenia uzupełniającego. Za taką interpretacją przemawia zwrot: „wypłacone mimo zmiany okoliczności”.

W niniejszej sprawie „zmiana okoliczności” nastąpiła już po wypłacie (należnego w dacie wypłaty) świadczenia uzupełniającego za sporny okres.

Jeśli chodzi o pouczenie zawarte w II punkcie decyzji o przyznaniu świadczenia uzupełniającego, który wskazuje, że prawo do świadczenia uzupełniającego nie przysługuje, jeżeli ustanie którykolwiek z warunków wymaganych do uzyskania tego prawa, to pouczenie to należy interpretować w ten sposób, że warunek wymagany do uzyskania prawa do świadczenia uzupełniającego ustał w dniu 23 lutego 2023r., tj. w dniu wydania decyzji przez ZUS o ponownym obliczeniu wysokości emerytury (po wypłacie świadczenia uzupełniającego za luty 2023r.).

Reasumując, zdaniem Sądu, ubezpieczona pobrała świadczenie uzupełniające za luty 2023r. w kwocie 500,00 zł. w dobrej wierze. Ponownie wskazać trzeba, że Sąd podziela wszystkie poglądy istniejące w orzecznictwie sądowym i w piśmiennictwie, iż świadczenie nienależnie pobrane, to świadczenie pobrane przez osobę, która miała świadomość nienależności pobrania, a wypłacenie świadczenia w sposób, na który nie miała wpływu wina

świadczeniobiorcy, nie uzasadnia powstania po stronie osoby ubezpieczonej obowiązku zwrotu tego świadczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.01.2021r., I USKP 3/21, OSNP 2021, nr. 12, poz. 137).

Reasumując, nie zachodzi podstawa do żądania przez organ rentowy zwrotu nienależnie pobranego świadczenia wskazana w zaskarżonej decyzji, a argumenty ZUS nie zasługują na uwzględnienie.

Z powyższych względów, na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, iż ubezpieczona nie pobrała nienależnie świadczenia za okres od 01 lutego 2023r. do 28 lutego 2023r. w łącznej kwocie 359,56 zł. z tytułu świadczenia uzupełniającego i nie jest zobowiązana do zwrotu tej kwoty.

Sędzia Danuta Domańska